

SŁOWO CZĘSTOCHOWSKIE

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z odoszeniem do domu lub z przesyłką pocztową 2 złote. — Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 307 955 — — Redaktor przyjmuje codziennie od godziny 8 — 10-ej i od 17 — 18-ej.

Redakcja i Administracja: Częstochowa, ul. P. Marji 32. Telefon 22-00. Radomsko, Częstochowska 9.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem 40 gr. W tekście, za tekstem i nadesłane 30 groszy. Drobne ogłoszenia wyraz po 10 gr. Najtańsze ogłoszenie drobne zł. 1.00. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia skóśne, fantazyjne, tabelaryczne i bilansowe o 50 proc. droższe.

CONTRA SPEM-SPERO.

Rzeczpospolita — Liga Narodów.

Już w najbliższych dniach — 15 bm. — zbiera się Rada Ligi Narodów na 78-mą sesję.

Przewodnictwem spoczywać będzie w ręku przedstawiciela Polski, ministra Becka, którego na to zaszczytne stanowisko wysuwa alfabetyczna kolejność, z jaką w każdej sesji przewodnictwo obejmują delegaci państw, wchodzących w skład Ligi.

Czyż nie jest to symboliczne, że właśnie w okresie przełomowym, jaki przeżywa genewska instytucja, że w chwili, gdy świat podzielił się na trzy grupy: bezwzględnych wrogów Ligi, jej zdecydowanych przyjaciół i tych, którzy zapowiadają reformę jej organizmu — na fotelu prezydjalnym zasiadzie reprezentant Polski, wyraziciel tej idei, której zewnętrznym objawem po wielkiej wojnie było utworzenie międzynarodowej instytucji porozumiewawczej? W myśl szlachetnej inicjatywy Woodrowa Wilsona miała Liga Narodów być narzędziem pokoju. Po czteroletnich zmaganiach wojennych, najstraszniejszych, jakie znają dzieje, po rzuceniu w morderczy ogień walki 20 milionów uzbrojonych w najwymyślniejsze zdobycze techniki nowoczesnej ludzkiej — miało być stworzone nietylko wszechświatowe ognisko porozumień, ale i najwyższy trybunał moralny, któryby i potępił i pokarał każdego śmiałka, chowającego w zanadrzu zarzewie przyszłej wojny.

Niestety to postanowienie Ligi, o którym marzył szlachetny Woodrow Wilson, nie dało się zrealizować. Wszak bezpośrednio po przyjeździe z Genewy do Ameryki twórca Ligi, Wilson, został zdezawuowany przez własnych rodaków, Stany Zjednoczone nie przystąpiły do grona państw, zgrupowanych w Genewie, nie ratyfikowały paktu Ligi. Serce wielkiego marzyciela nie przetrzymało tego rozczarowania, zgorzkniały marzyciel przypłacił rychłą śmiercią zawód...

Genewska placówka współpracy międzynarodowej przeżywała odąd niejeden kryzys. Nie mogąc bardzo często podejmować śmiałych decyzji — musiała wchodzić na drogę kompromisu. Pozbawiona egzekutywy — przesłaniała często swe zakłopotanie przydługą, skomplikowaną procedurą. Gdy na peryferjach świata, na Dalekim Wschodzie, czy na zachodzie Ameryki, wybuchły walki — stawała nieraz bezradnie wobec faktów dokonanych. Nie miała też siły oparcia się temu, że składano w Genewie „kukułcze jaja” skarg i zażaleń, zwłaszcza w polityce mniejszościowej, mająca raczej posmak sekatur, niż domaganie się szczerego wymiaru sprawiedliwości.

Jednak zasadnicza idea, która przyświeca Lidze Narodów — jest i nie przestaje być wzniosłą i piękną. Idea instrumentu pokoju, idea współpracy międzynarodowej — jaśnieje mimo chmur, ściągających na Genewę To, że w praktyce Liga nie znalazła się na wysokości zadania — nie może przecież przestąpić widoku na jej konieczność i przydatność w zasadzie.

I dlatego też Polska zawsze stawała w obronie Ligi Narodów, choć zupełnie dobrze zdawała sobie sprawę z jej mankamentów.

Bo Polska właśnie przyswoiła sobie wzniosłą ideę Wilsona, iż świat musi wejść na drogę utwierdzenia pokoju, a stanowczo unikać krętych ścieżek, wio-

dujących do wojny. Polska stała się narzędziem pokoju, Polska przez 15 lat czyniła wszelkie wysiłki, by poprzeć każdą akcję, której przyświecałoby nie tylko moralne rozbrojenie, ale i faktyczne ugruntowanie pokoju. I te usiłowania Polski ukoronowane zostały pozytywnym wynikiem.

Jeśli dziś mówimy o Wschodniej Europie, z której przepłoszone zostało ponure widmo wojny — to Polska z dumą może o sobie powiedzieć, że w tem wielkim dziele „magne pars fuit”. Polska podała rękę Sowietom, gdy te stanęły na platformie nieagresji; Polska związała się układami przeciwnapastniczymi z szeregiem państw; Polska zbliżyła się w misji pokojowej do Małej Ententy i Polska wreszcie prze do nor-

malizacji stosunków ze swym zachodnim sąsiadem.

I dlatego też Polska w stosunku do Ligi Narodów stale mówiła: contra spem spero, wbrew chmúrom nad Genewą wierzę w wielką szczytną misję Ligi.

I dlatego też sternik polskiej polityki zagranicznej, minister Beck, ten właśnie, który 15 bm. stanie na trybunie przewodniczącego Ligi Narodów, mógł ostatnio w wywiadzie z redaktorem francuskiego „Excelsiora” swój pogląd na areopag genewski zawrzeć w słowa: — Idea poszanowania międzynarodowej współpracy zapomocą organizacji wyższego systemu (Ligi Narodów), nigdy nie straciła u nas swego prestiżu. Nie możemy porzucać tego punktu widzenia. Wszystkie sprawy, interesujące Ligę Narodów, będą rozważane przez nasz rząd z największą troską o utrzymanie i zachowanie ogólnej idei międzynarodowej współpracy.

Budżet Min. Sprawiedliwości na stole obrad komisji sejmowej.

WARSZAWA. Po przerwie świątecznej wznioła wczoraj komisja budżetowa Sejmu obrady i przystąpiła do rozpatrzenia budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.

Referent tego budżetu, poseł Seidler omówił szczegółowo prace ustawodawcze i organizacyjne tego resortu.

Zaludnienie więzień z końcem roku bardzo znacznie się wzmogło, w dniu 1 listopada 1933 wynosiło około 46 000 osób. Zestawienie jednak ze stanem w styczniu 1933 nie byłoby trafne, gdyż na początku roku ubiegłego bardzo wielu więźniów zostało wypuszczonych na wolną stopę z powodu wejścia w życie amnestji z października 1932. Kobiet

jest w więzieniach około 10 proc. Cyfry recydywistów karnych nie uległy zmianie i wynoszą około 11 proc.

W roku ubiegłym nastąpiło poważne zmniejszenie spraw, oddanych do postępowania doraźnego. Gdy w roku 1932 było spraw sądowych doraźnie 137, to w roku 1933 cyfra ta spadła do 83. W roku 1932 wydano wyroków śmierci 120, a wykonano 83, — w 1933 r. wydano wyroków śmierci 82, a wykonano 55.

W dyskusji pierwszy głos zabrał poseł Trąpczyński (Kl. Nar.), wygłaszając jak zwykle, ostrą krytykę działalność Ministerstwa Sprawiedliwości. Oczywiście, jak zwykle, nie pominął sprawy „brzeskiej”.

Z sejmowej komisji spraw zagranicznych.

WARSZAWA. Wczoraj po południu odbyło się posiedzenie sejmowej komisji spraw zagranicznych, na którym dokonano rozdziału referatów, kilku projektów ustaw ratyfikacyjnych różnych konwencji międzynarodowych.

Przed porządkiem dziennym tego posiedzenia pos. Czapiński (PPS) zapytał przewodniczącego komisji, posła Radziwiłła, kiedy odbędzie się dyskusja na temat polityki zagranicznej.

Pos. Radziwiłł odpowiedział, że debata nastąpi po przyjeździe p. min. Becka z Genewy. Expose ministra w komisji

senackiej przewidziane jest dlatego, że w ubiegłej sesji min. spraw zagranicznych przemawiał tylko w Sejmie. Po obradach w Senacie odbędzie się dyskusja nad polityką zagraniczną w komisji sejmowej.

Następnie pos. St. Stroński (Kl. Nar.) prosił o wyjaśnienie powodów odroczenia poprzedniego posiedzenia komisji. Przewodniczący pos. Radziwiłł w odpowiedzi na to pytanie udzielił wyjaśnień, powołując się na poprzednie swe oświadczenie oraz na art. 68 regulaminu obrad Sejmu.

Chór opozycji przeciw zmianie konstytucji.

WARSZAWA. Komisja konstytucyjna Sejmu rozpoczęła wczoraj dyskusję nad referatem wicemarszałka Cara, dotyczącym wniosku o rewizję Konstytucji.

Poszczególne kluby partyjne złożyły swoje deklaracje w tej sprawie.

Pos. Róg imieniem Kl. Lud. twierdził, że obecny projekt stwarza jednowładztwo jednostce, likwidując demokratyczny urząd państwa. Podobnie negatywne stanowisko zajął pos. Czapiński imieniem PPS, pos. Bitner z Ch. D. i pos. Jankowski z NPR. Poseł Zahajkiewicz z kl. ukr. zaatakował projekt Bloku Bezp., pod kątem widzenia interesów mniejszości, grożąc nawet przeniesieniem sprawy obrony mniejszości narodowych na forum międzynarodowe.

Następnie zabrali głos przedstawicie-

le Bezpartyjnego Bloku, wygłaszając obszerny przemówienie. Pierwszy przemówił p. prezes Siawek, z kolei zaś pp. wicemarszałek Makowski, pos. Miedziński i pos. Paschaliski,

Parlament francuski obraduje wśród groźnego pomruku ulicy.

PARYŻ. W otoczonej pierścieniem wojska, policji i gwardji narodowej Izbie deputowanych rozpoczęła się sensacyjna dyskusja nad interpelacjami w sprawie skandalu Stawiskiego. Zgłoszonych jest 12 interpelacyj, które jeśli nie spowodują natychmiastowego upadku gabinetu

Wznowienie rokowań polsko-gdańskich.

WARSZAWA. Wczoraj wznowione zostały w Ministerstwie Opieki Społecznej rokowania polsko-gdańskie, w sprawie zawarcia umowy o ubezpieczeniu społecznym.

W imieniu ministra Opieki Społ. powitał delegację gdańską dyrektor Lgocki, wyrażając nadzieję, że prace nad zawarciem umowy o ubezpieczeniu społecznym zostaną w toku obecnych obrad sfinalizowane i doprowadzą do parafowania projektu umowy.

1.000 aktów rozwodowych opieczętowano w konsystorzu prawosławnym.

WARSZAWA. Jak donosiliśmy — od pewnego czasu trwało dochodzenie prokuratorskie przeciwko konsystorzowi prawosławnemu, pozostającemu pod zarzutem udzielania rozwodów wbrew prawu.

Wczoraj prokurator sądu okręgowego w Warszawie dokonał opieczętowania aktów około 1000 spraw rozwodowych znajdujących się w konsystorzu prawosławnym, a zawartych w 18 tekach i skoroszytach.

Opieczętowanie ma na celu uniemożliwienie rozwodów małżeństwom katolicko-prawosławnym, których bez ograniczeń udzielały władze kościoła prawosławnego.

Eskadra hydroplanów amerykańskich nad Pacyfikiem.

SAN FRANCISCO. Amerykańska eskadra hydroplanów wystartowała rano do pierwszego etapu swego lotu dookoła świata, do Honolulu.

Ze względu na silny wiatr i lekko wzburzone fale, start był niezwykle utrudniony i trwał blisko godzinę.

Natychmiast po starcie jedna z maszyn, z powodu defektu, musiała z powrotem opuścić się na wodę i wyruszyła za resztą eskadry dopiero po upływie dwóch godzin.

Aczkolwiek warunki atmosferyczne w chwili odlotu były dość niepomyślnie, to jednak stacje meteorologiczne zapowiadają bliskie polepszenie, zwłaszcza na wschodnim obszarze Pacyfiku. Lotnicy spodziewają się dotrzeć do Wysp Hawajskich w ciągu 30 godzin.

Goering bierze w ryzy szturmowców.

BERLIN. Wobec powtarzających się wypadków niesubordynacji członków formacji hitlerowskich wobec zarządzeń policji, premier pruski Goering wydał okólnik stwierdzający, że nawet umundurowani członkowie formacji hitlerowskich muszą stosować się bezwzględnie do zarządzeń policji, która ma również prawo odprowadzania ich na posterunek dla ustalenia tożsamości.

Okólnik zapowiada, że w stosunku do strony członków formacji hitlerowskich będzie ścigany z całą bezwzględnością.

Chautempsa, to w każdym razie zrujnują do reszty jego autorytet.

Obok ciężkich słów oskarżenia, jakie padną pod adresem rządu z ust posłów nacjonalistycznych, centrowych i socjalistycznych, do Izby deputowanych dojdzie groźny pomruk ulicy, której oburze

Jedynie „SAVOY” najwytworniejszy lokal Częstochoy

Smaczne tanie i zdrowe obiady. Doskonałe trunki i zakąski. Codziennie dancing towarzyski.

Bata w Polsce.

W końcu ubiegłego miesiąca nastąpiło we Lwowie otwarcie 90-ego oddziału sprzedaży Polskiej Fabryki Obuwia w Chełku (woj. Krakowskie). Dyrektor Fabryki p. Adam Kapko udzielił w związku z otwarciem Oddziału przedstawicielom prasy polskiej szeregu informacji, dotyczących zarówno działalności firmy Bata w Polsce, jakoteż ciekawych szczegółów, popartych liczbami statystycznymi o wytwórczości i konsumpcji obuwia w Polsce, poczynaniach eksportowych itp. Ponieważ wiadomości te bezsprzecznie zaciekawiają szerokie sfery społeczeństwa, pragniemy podzielić się niemi przynajmniej w skrócie z naszymi czytelnikami. Wszystkie wyroby sprzedawane w magazynach firmy Bata w Polsce, pochodzą z fabryki w Chełmku, zatrudniającej w chwili obecnej 800-et robotników polskich, bowiem od lipca r. b. firma Bata nie sprowadza ani jednej pary obuwia z zagranicy. Chełmek wyrabia obuwie skórzane, gumowe i kalosze. Obecna produkcja wynosi około 1.200.000 par rocznie. Fabryka w Chełku istnieje dopiero od 2-eh lat i stale zwiększa swą produkcję.

Fabryka wniosła do Polski nowe metody pracy stosowane w zakładach Bata w Zlinie wyrabiających obecnie 150.000 par obuwia dziennie. Zaraz na początku swej działalności firma Bata obniżyła cenę obuwia w Polsce, utrzymując cenę sprzedaży obuwia w relacji 1q żyta — 1 para obuwia, a więc relacje przedwojenne i to mimo spadku cen zboża o 50 proc.

Polska zużywa obecnie 15 000.000 par obuwia rocznie a zatem zaledwie 1/2 pary na jednostkę, wówczas gdy w Czechosłowacji przypada 3 i 1/2 pary obuwia na jednostkę. Przyjmując wzrost konsumpcji w Polsce tylko do 1-iej pary na jednostkę, znajdzie się miejsce na produkcję dalszych 15 000.000 par rocznie.

To powiększenie konsumpcji spowodowałoby wzrost zarówno produkcji fabrycznej, jak i rękodzielniczej. Poza tem musiałyby automatycznie przyczynić się do powiększenia produkcji przemysłu garbarskiego o całe 100 proc. wyciągając tę dziedzinę przemysłu rodzimego z krytycznego położenia, w którym znajduje się obecnie ze względu na brak zatrudnienia. — Również wielki dodatni wpływ wywarłoby na gospodarkę skórami surowymi, na ceny tychże, a pośrednio i na rolnictwo.

Produkcja fabryczna obuwia skózanego w Polsce wyraża się cyfrą 1 1/2 miliona par rocznie, jest to zatem zaledwie 10 proc. ogólnej produkcji obuwia w Polsce. Liczby te dowodzą, że fabryczna produkcja obuwia nie cięża zupełnie na interesach rękodzieła polskiego, a przyczynia się jednocześnie z natury rzeczy do wzrostu konsumpcji.

Fabryka Bata w Chełmku jest 1-szą i jedyną wytwórnią obuwia skózanego w Polsce, która zainicjowała eksport obuwia polskiego zagranicę. Nie wątpimy, że dzięki znajomości potrzeb rynków zagranicznych, sprężystej organizacji sprzedaży i uznania godnej inicjatywie kierownictwa, cyfry eksportowanego obuwia będą się stale powiększać, wpływając dodatnio na kształtowanie się naszego bilansu gospodarczego.

Z KRAJU.

Sensacyjne zaginięcie testamentu z banku.

Władze śledcze zajmowały się ostatnio niezwykle interesującą sprawą zaginięcia testamentu.

Mianowicie w r. 1932 zmarł w Poznaniu śp. Lucjan Wojciechowski, właściciel składu żelaza. Przed śmiercią spisał on testament, którym rozporządził swym majątkiem w wysokości około 60 000 zł., z czego część zapisał na cele dobroczynne i kościelne.

Testament złożono do schowku jednego z banków poznańskich. Ostatnio brat śp. Lucjana, Władysław Wojciechowski, właściciel droguerji przy ul. św. Marcina w Poznaniu, wszczął kroki, celem otwarcia testamentu, przyczem

B. urzędnik min. spraw zagr. w sieci szpiegów.

Na dzień 26 lutego br. wyznaczony został w wydziale III karnym sądu okręgowego proces b. urzędnika min. spraw zagr. Henryka Badowskiego i Antoniny Brochisówny.

Aresztowanie Badowskiego i Brochisówny nastąpiło latem ub. roku i stanowiło sensację.

Badowski i Brochisówna aresztowani zostali w związku z zdemaskowaniem centrali szpiegowskiej i obcego wywiadu, która początkowo znajdowała się w Berlinie, a następnie przeniosła się do Szwajcarii.

Szefem tej centrali był szpieg Brochis, który z mocy wyroku sądu doraźnego w Warszawie został powieszony przed kilku miesiącami wraz ze swoim agentem Sterczyńskim. Żona straconego szpiega, Elwira, utrzymywała w Warszawie eleganckie mieszkanie, do którego schodziło się wieczorami na karty wiele osób z rozmaitych sfer.

Nie wszyscy z pośród tych gości jednak wiedzieli, że gospodarz mieszkania, przebywający często zagranicą, jest asem szpiegostwa obcego państwa.

Po straceniu Brochisa, żona jego zwinęła mieszkanie i wraz z synem wyjechała zagranicę.

W „domu samobójców”. Kandydat na rabina targnął się na swe życie z melancholji.

Syn zamożnych rodziców, Szlama Szperman, liczący lat 22, kształcił się na rabina w „jeszybocie” w Ostrowi Mazowieckiej. Był pilnym i pojętym uczniem, lecz kilkoletni pobyt w „jeszybocie” i nauka talmudyczna zmieniły go do niepoznania. Począł zdradzać silny rozstrój nerwowy.

Przed kilku tygodniami przyjechał on do Warszawy do rodziców w odwiedzin i zamieszkał przy ul. Leszno 19. Całymi dniami chodził po ulicach Warszawy, a po powrocie do domu zapadał w stan melancholji.

Przed kilku dniami Szlama wyszedł, jak zwykle, na miasto. Po paru godzinach jego nieobecności, doniesiono ojcu jego, Chaimowi Szpermanowi, że Szlama popełnił samobójstwo, skacząc z pią

tego piętra domu przy ulicy Świętokrzyskiej № 32. Wezwany natychmiast lekarz Pogotowia zastał już zimne zwłoki nie doszłego rabina.

Jak wyjaśniło przeprowadzone śledztwo, Szlama Szperman zdawał sobie dokładnie sprawę ze swej choroby nerwowej i kilkakrotnie oświadczał znajomym, że stan ten nie pozwala mu na dalsze kontynuowanie rozpoczętej nauki. Widocznie pod tem wrażeniem popadł w rozpacz.

Dom przy ulicy Świętokrzyskiej № 32, w którym popełnił samobójstwo Szlama Szperman, jest nazwany „domem samobójców”, bowiem w ciągu krótkiego czasu już sześć osób popełniło w domu tym samobójstwo, skacząc z pią

tego piętra.

Zastrzelił brutalnego ojczyma w obronie matki.

W miejscowości Pasieka pow. wągrowieckiego rozegrał się we środę krwawy dramat rodzinny. W rodzinie Stanisława Zaleskiego trwały od dłuższego czasu kłótnie między matką, pasierbami a ojczymem. W niedzielę, gdy Zaleski w stanie nietrzeźwym wrócił do domu, wszczął on awanturę, bijąc jednocześnie żonę i jej dzieci.

W obronie maltretowanych stanął 23 letni Leon Stompka, pasierb Zaleskiego. Po bóje pojechali oni do lasu po drzewo, przyczem po powrocie doszło do ponownej awantury, w czasie której ojciec chwycił grubym łańcuch i zaczął nim okładać żonę i pasierba.

Wyrwawszy się z rąk oprawcy pasierb pobiegł do kuchni, wy dobył rewolwer i trzykrotnie strzelił do ojczyma, raniąc go śmiertelnie.

Po wypadku zabójca w towarzystwie

Brochis pochowany został na cmentarzu żydowskim na Pradze w kwaterze, w której pochowani są tylko ludzie, straconi z mocy wyroków sądowych. Takich grobów na tej kwaterze jest dotychczas 13.

Antonina Brochisówna jest siostrą straconego szpiega.

Co łączyło Brochisównę z współoskarżonym obecnie byłym urzędnikiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych Badowskim i jaka była rola Badowskiego w tej całej aferze szpiegowskiej — jest tajemnicą tej sprawy, która rozpoznana zostanie w lutym przy drzwiach zamkniętych.

Rozprawie przewodniczyć będzie wiceprezes sądu okręgowego Duda. Oskarżenie wnosi wiceprokurator dla spraw politycznych i szpiegowskich Kozuchowski.

Obrony oskarżonych podjął się adw. Dąbrowski.

Przed kilku dniami obrona, w imieniu oskarżonych, zwróciła się do sądu o wypuszczenie ich z więzienia za kaucją. Prośba ta jednak została przez sąd odrzucona.

Sprawa Badowskiego i Brochisówny budzi zaciekawienie.

zorganizowała morderstwo na premierze Ducu.

Opinia ogólna zwraca się przeciwko p. Lupescu, z pochodzenia żydówce, która mieszka w pobliżu zamku królewskiego, w willi, zbudowanej dla niej specjalnie przez króla.

Do willi tej prowadzi ścieżka wprost z pałacu królewskiego.

Dziennikarz angielski zaznacza, że pani Lupescu znajduje się w stanie wielkiego zdenerwowania, ponieważ otrzymała kilkanaście listów z pogroźkami od wysłanników „Żelaznej Gwardji”.

W chwili obecnej zamku Sinaja strzegą trzy kompanje piechoty oraz artylerja, mająca skierowane wyloty luf ku nizinie bukareszteńskiej.

Fakt, że król Karol nie był na pogrzebie premiera Ducu wywołał silne rozgoryczenie.

Wszyscy sądzą, iż nieobecność tę spowodowała pani Lupescu, która namówiła króla Karola, ażeby pozostał przy niej.

Odbył ośm razy drogę... z ziemi na księżyc.

Kapitan okrętowy Kruse, pracujący na linii okrętowej: Hamburg — Ameryka, może się poszczycić, że przestrzeń „ziemi księżyc” odbył ośm razy.

W czasie 43-eh lat swych morskich podróży przebył bowiem kapitan Kruse ponad półtora miliona mil morskich, t. zn. ponad 2,700,000 kilometrów.

Żeby nie sięgać aż do księżyca, celem policzenia tej długości na przykładzie, można te kilometry przeliczyć na obwód ziemi na równiku. Dadzą nam one 84-krotny obwód kuli ziemskiej.

Na tym rekordzie nie kończy jednak kap. Kruse, jeździ bowiem dalej — obecnie na parowcu „New-York” — i sięga po 35-te okrążenie ziemi, przecinając w tej chwili, północny Atlantyk.

Pół wieku łodzi podwodnej. Ten, którego agentem był Bazyli Zacharow.

W Szwecji święcono w tych dniach uroczyste pięćdziesięciolecie wynalezienia pierwszej łodzi podwodnej.

Uroczystość ta dlatego odbyła się w Szwecji, że wynalazcą był Szwed, Thorsten Nordenfält.

Nordenfält był z zawodu inżynierem, właścicielem olbrzymich zakładów amunicyjnych w Anglii.

Nad konstrukcją łodzi podwodnych pracował długie lata. Wreszcie, w roku 1883, późną jesienią, udało mu się puścić na wody rodzinnego jeziora Malar, pierwszą łódź podwodną.

Miała ona 21 metrów długości, trzy metry szerokości i 60 tonn pojemności. Mogła się zanurzać na głębokość 17-tu metrów i płynęła z szybkością 4-eh węzłów na godzinę.

Łódź tę kupił rząd grecki. Natychmiast potem, wynalazca otrzymał zamówienia na łodzie do Turcji i Rosji.

Nordenfält sprzedawał też amunicję wielu krajom europejskim. Miał liczynek agentów.

Jednym z tych agentów był Bazyli Zacharow, późniejszy potentat finansowy. Wówczas, gdy zgłosił się do Nordenfelta, był nędzarzem, ale Szwed natychmiast poznał się na jego kupieckich zdolnościach.

Lilipucie torpedowce na widowni.

Na łamach „Evening Standard” pojawiło się obecnie interesujące sprawozdanie na temat zasadniczych zmian, jakim uległa obecnie polityka flotowa w świecie.

Akcja zapoczątkowana przez budowę małych, bo tylko 10 000-tonnowych pancerników przez Niemcy, objęła mianowicie teraz także inne typy bojowe na morzu, w związku z czem coraz głośniej mówi się już o istnieniu japońskich łodzi podwodnych „kieszonkowego” formatu, a w Anglii szepcą na ucho o projekcie, czy też już dokonanej budowie „torpedowców liliputów” o maksymalnej długości 55 stóp, a więc około 16 m. i

